

ÅRSBERETNING RØYKEN HISTORIELAG 2010/2011

Styret

Styret har i perioden bestått av:

Kåre Selvik - leder
Bjørn Eric Hansen - nestleder
Mai Oddny Risløkken - kasserer
Turid Sandvik - sekretær
Terje Lønseth - styremedlem
Bjørn Fossnes - varamedlem
Bernt Otto Hauglin - varamedlem
Jan Bjerknæs - varamedlem

Styremøter / medlemsmøter

Det har vært avholdt ti styremøter, to medlemsmøter samt dugnadsfest og årsmøte i årsmøteperioden. Styret har hatt møter med Per Olav Berg angående strategi for sponning fra næringslivet, med Jørn Jensen angående kommunedelsplan for Slemmestad, og med Hraukvin Rotary angående disponering av lokale i Kornmagasinet.

Medlemmer

Laget hadde 657 betalte medlemskap pr. 31.12.10. Medlemstallet er økende.

Markedsføring av laget

Laget har markedsført seg gjennom stands på kjøpesentra og ulike arrangementer i bygda, og ved salg av Røykenkalenderen, bygdebøker og årbøker. Som et juletilbud ble Killingstads bygdebok solgt for kr. 50. Historielaget har fått en rekke presseoppslag i Drammens tidende og Røyken og Hurum avis i forbindelse med reparasjon av Kornmagasinet og pengeinnsamling, Bygdedagen på Hernestangen, Oldtidsmarsjen og samarbeid med Røyken videregående skole. Styret har opprettet en utklippbok for systematisk å ta vare på slike avisoppslag. Historielaget ble presentert i Drammens Tidenes / Røyken og Hurum Avis sommermagasin, og i Røykens Næringsråds brosjyre for kommunen.

Hjemmeside

Røyken Historielag har en aktiv hjemmeside på internett som vedlikeholdes og oppdateres av Kjell Jørgensen. Adressen er <http://www.historielaget.no/>

Bygdemagasin og årbok

Historielaget har utgitt to bygdemagasin og én årbok. Årbokkomiteens leder Per Olav Berg melder at samarbeidet og de kreative idédugnadene er positive, og at det er god stofftilgang. Oppstartsmøte for årets bok var i januar, og utgivelse skjer ca 1. november. Opplaget har vært på 1000, men skal nå reduseres til 800 bl.a. for å unngå plasskrevende lagring av restopplag.

Redaktør av Bygdemagasinet, Bjørn Fossnes, etterlyser stoff fra medlemmene. Det produseres en del skriftlig materiale i laget i form av ulike rapporter, og det er fint om man samtidig kan tenke på at noe kan egne seg for Bygdemagasinet. Bygdemagasinet legges nå elektronisk ut på lagets hjemmeside, samtidig som de trykte opplagene reduseres. De siste sju numrene er lagt ut, fra nr 52 / 2007 til og med nr 58 / 2010.

Pengeinnsamling

For å finansiere kostbare reparasjoner av lagets bygninger, ble det på forrige årsmøte besluttet å lage en innsamlingskampanje. Per Olav Berg har bistått styret med å utvikle en strategi. Det ble inngått et samarbeid med DnB NOR der banken finansierte trykking av blanketter mot å få sin logo på blanketten. Innbetalingsblankettene ble distribuert til husstander i Røyken via Postverket. Husstander som hadde reservert seg mot reklame var da unntatt. Bernt Otto Hauglin har kontaktet flere bedrifter angående sponning. Kampanjen har gitt et resultat på kr79250. En mindre andel enn forventet kommer fra ulike bedrifter, mens resten er bidrag fra enkeltpersoner, i stor grad lagets egne medlemmer.

Kornmagasinet

På forrige årsmøte ble det opprettet et husstyre som skal ta seg av praktisk oppfølging av Kornmagasinet. Leder er Bernt Otto Hauglin som ved å sitte som varamedlem ivaretar kontakten med styret. De øvrige medlemmene er Jens Sundby og Ottar Bergli. Kari Sønju kom inn i komiteen sent på året.

Basert på en tilstandsrapport utarbeidet av tømremester Tore Sønju i 2009 ble det besluttet å sette i gang rehabiliteringsarbeider. Det ble gjort avtale med tømmer Håvard Sønju som satte i gang arbeidet i oktober 2010. Arbeidet er omfattende, det er mye dårlig kvalitet tømmer. Nordveggen er nå ferdig, men det gjenstår utskiftning av tømmer i det sydvestre hjørnet m.v.. Det er ellers gjort en god del øvrige arbeider som vil forlenge byggets levetid.

Det er også gjort tiltak mot frostproblemer ved omlegging av vannledninger og vannlåser på toalettene. Arbeidene har i liten grad gått ut over utleien.

Hovedproblemet nå er at bygget er malt med tett maling, noe som gjør at det er stor risiko for råte i tømmeret. For å ta vare på bygget må all gammel maling fjernes, og det må males med "pustende" maling. Dette må utføres av fagfolk og vil kunne koste kr 250.000.

Parkeringsplassen er ryddet for trær som hang utover. Røyken Kommune er kontaktet for om mulig å få overført eiendomsretten til plassen til Historielaget på sikt.

Det er inngått ny leieavtale med Hraukvin Rotary.

Grodalsmølla

Det forrige styret konkluderte med at laget hadde for få ressurser økonomisk og mannskapsmessig til å utvikle mølleprosjektet videre, og fremmet en sak om salg på årsmøtet 2010. Flertallet på møtet gikk mot salg ut fra den begrunnelse at bygget er historisk verneverdig og at historielaget bør ta et ansvar med tanke på kommende generasjoner. Vedtaket resulterte i at Mette Ølstad trakk seg fra styret, og Terje Lønseth, som i debatten hadde markert seg som motstander av salg, kom inn etter benkeforslag. Terje Lønseth har i styreperioden hatt ansvar for å utrede mølleprosjektet videre, og har utarbeidet en rapport for styret der han skisserer eiendommens potensial, blant annet når det gjelder utnyttning av fallrettighetene.

Styret har sørget for å sikre bygget mot adgang fra uvedkommende, og hatt dugnad for å flytte beholdningen av bygdebøker, årbøker og arkiv for å spare utgifter til strøm og ha bedre tilgang vinterstid. Styret har leid lagerplass hos Jens Sundby i Åros.

På bakgrunn av dette går et samlet styre inn for å fremme et nytt forslag om salg av mølla for årsmøtet 2011 (se sak 9).

Hernestangen

Det er 16.11.2010 inngått ny avtale med kommunen om bruken av Hernestangen. Avtalen gjelder for 10 år regnet fra 1.mai 2009, men kan reforhandles i 2012 og 2015. Røyken Historielag eier Gjellumstua og Laftebua, og disponerer "Jomfruburet" og en del av låven. Til dekning av felleskostnader betaler Røyken Historielag en leie på kr 12.000. I avtalen inngår en intensjon om at Historielagets virksomhet i størst mulig grad skal rette seg mot publikum, og at man så vidt mulig skal prøve å holde Gjellumstua og samlingen i låven åpne i sommerhalvårets helger, samt åpne utstillingene på anmodning.

Museumskomitéen har i året som er gått oppfylt denne forpliktelsen gjennom to arrangementer for publikum, vår og høst (Bygdedagen 5.juni og Kulturminnedagen 12.september).

Styret sikter på å åpne begge bygdemuseene, spesielt på Hernestangen, men også på Kornmagasinet, for publikum til sommeren. Dette krever innsats fra styremedlemmene, og styret håper også på bistand fra lagets øvrige medlemmer.

Arkiv

Styret ser behovet for en profesjonell ordning og forsvarlig oppbevaring av historielagets arkiv og de privatarkivene (bl.a. fra Røyken E-verk) som er i historielagets eie. Per i dag befinner disse seg på ulike steder. To medlemmer av styret (Bjørn Fossnes og Turid Sandvik) deltok på Vestfoldarkivets nettverkssamling for privatarkiv 29.september. Vestfoldarkivet er kompetansesenter for historiske privatarkiv i Vestfold og Buskerud. En artikkel i siste Bygdemagasin der man oppfordret medlemmer til å melde seg til en ny arkivgruppe har ikke gitt noen respons. Arbeidet er ikke kommet i gang. Oppfordringen til å melde seg til dette arbeidet gjentas!

Fotosamlingen

Kjell Jørgensen har fortsatt sitt arbeide med fotosamlingen. Også her oppfordrer vi til å melde seg for å delta i arbeidet!

Tilbakemeldinger fra komiteene (fulle rapporter blir å finne i Bygdemagasinet):

Arrangementskomiteens leder Kari Sønju melder at de har stått for fem arrangementer i løpet av årsmøteperioden. Antall fram møtte har vært mellom 20 og 40. Utlodninger har gitt inntekter på ca 7000 kroner. Leder rapporterer om et godt samarbeid innad i komiteen og med styret.

Museumskomiteen

Lederen Bjørn Eric Hansen melder at det i 2010 har vært stor aktivitet i museumskomiteen, spesielt på Hernestangen og mølla, med dugnad nesten hver torsdag i sommerhalvåret. Låven er nå satt i stand som utstillingslokale for landbruksgjenstander og gjenstander fra tidligere Røyken Energiverk. Gjellumstua er innredet som gammel kårstue fra 1900-tallet.

Laget har kjøpt en gammel "Gråtass" fra gården Haug ved Krokodden. Traktoren er under overhaling i vinter hos Thorleif Berg.

Samlingen på Kornmagasinet har i høst vært berørt av reparasjonsarbeider på nordveggen. Den vil bli gjort mer presentabel til sommeren.

Komiteen har brukt godt over 500 arbeidstimer.

Gårds- og slektshistoriegruppa

Gruppa består av sju medlemmer og møtes på Kornmagasinet hver torsdag. Leder Arne Myrvang rapporterer at de arbeider videre med transkribering av kirkebøkene for bygda. Gjennomleste innførsler blir lagt inn i et dataprogram som er utarbeidet av DIS- Norge (forening for slektsforskning) for dette formålet. Tre av gruppas medlemmer utfører dette arbeidet utenom møtetidene.

Etter korrekturlesing sendes filene til Digitalarkivet.no, som legger dem ut i søkbar form på Digitalpensjonatets sider.

I dag er mesteparten av innholdet i kirkebøkene for Røyken fra starten i 1701 og fram mot 1810 lagt ut på denne måten, og gruppa arbeider for tiden med gjennomgang av perioden videre fram mot 1850.

Materialet fra denne perioden er stort sett skrevet i gotisk håndskrift. Gruppa ønsker nyrekruttering.

Bokkomiteen

Komiteen har ni medlemmer og har hatt seks møter i løpet av året. Prosjektet går ut på å dokumentere eldre bygninger i Røyken. Leder Jørn Jensen rapporterer at medlemmene har innhentet opplysninger og gamle bilder fra publikum. Jørn Jensen har i løpet av året også utarbeidet en rapport om kulturminner på Slemmestad. Dette har vært et oppdrag fra Røyken kommune, som skal lage en kommunedelplan, og som historielaget vil ha nytte av i forbindelse med dette arbeidet. Jørn Jensens arbeide har vært nyttig for bokprosjektet, men har resultert i en dårligere framdrift enn man ellers kunne forvente.

Samarbeid med Røyken kommune om turveiene:

Det er 05.09.2010 inngått en ny avtale mellom Historielaget og kommunen om vedlikehold av Oldtidsveien, Kyststien og Pilgrimsveien. Arbeidet godtgjøres med til sammen kr 16.000, beløpet skal reguleres i 2013. Avtalen er felles for alle veiene, og løper til den blir sagt opp av en av partene. Det skal hver høst avgis skriftlig rapport til kommunen, og muntlig tilbakemelding hver vår.

Oldtidsveien

Gruppa består av seks medlemmer og ledes av Bjarne Kjos. Komiteen har fordelt Oldtidsveien mellom seg, slik at man tar ansvar for hver sine deler.

Strekningen fra Gullaug til Mølla er relativt enkel, og må bare pyntes på enkelte steder.

Fra Mølla opp "Merrapina" til Mellom-Bø vokser det godt, og det blir ryddet flere ganger i sesongen. Det samme gjelder fra Mellom-Bø til Slemmestad ungdomsskole og Heimannsbakken. Generelt må blåmerking oppjusteres i 2011.

Kyststien

Gruppa ledes av Harald Melvold. Det er levert en detaljert rapport etter befarings høsten 2010. Leder beklager at det ikke har lyktes å føre kyststien i den traseen over Tojeåsen som ble ryddet for vel fire år

siden. Grunneieren, DnB NOR Eiendomsforvaltning, vil helst ikke ha kyststien her, og trappa ned til "Burmaveien" har det heller ikke i år vært mulig å få opp.

Skråningen fra Veas ned mot Bjerkåsstranda er vanskelig og dels farlig på vinterstid, og Asker kommune er anmodet om å sette opp et rekkverk her. Det har vært en befaring med Asker og Røyken kommune, samt Oslofjorden Friluftsråd. Asker kommune vil nå sikre stykket, men får det ikke inn på budsjettet før i 2012. Trappa ved Vaterland er i dårlig forfatning fordi grunnen forvitrer og raser ut. Det er satt inn midlertidige løsninger, men trappa må sikres bedre. Grappa har også tidligere rapportert at dette er for omfattende til å gjøres på dugnad. Det bør avklares hvem som har ansvaret med tanke på ulykker. Størstedelen av trappa ligger på DnB NORs eiendom, men den nederste delen er kommunens.

Aktiviteter

Oldtidsmarsjen ble avviklet 19.september under ledelse av Bjarne Kjos og med praktisk gjennomføring fra øvrige medlemmer når det gjaldt skilting, opprensning, bemanning av start-/innkomststeder og suppestasjon på Bø. På tross av god forhåndsomtale i Røyken og Hurum avis var det kun 53 startere, ca ti nye, og resultatet viste noe økonomisk underskudd. Lav deltakelse kan skyldes kollisjon med andre arrangementer (Kystkulturdag på Nærnes, eplefestival i Lier).

Markvandring: Det ble arrangert en markvandring i Bødalen 22.august med Jan Bjerknes og Bjørn Fossnes som turledere. Turen gikk langs Bøveien, Oldtidsveien og Fossumveien via Aasgård med besøk på kalkovnen og videre til Auke og via Aukeåsen til Torvbråten skole.

Medlemsmøter:

Terje Lønseth hadde 21.oktober foredrag om gamle kraftverk i Åros-elva. Julemøte ble arrangert 9.desember med foredrag av professor emeritus Hans Sevatdal om trekk av norsk eiendomshistorie. Det var godt oppmøte begge kvelder.

Arrangementer på Hernestangen:

Byggedagen 5.juni: Et fint arrangement i strålende vær, men færre besøkende enn forventet. Dette kan skyldes konkurranse med andre arrangement i bygda (Spikkestad-dagen, kulturdag i Heggedal). Laget fikk imidlertid markedsføring gjennom lokalpressen, og det ble rekruttert nye medlemmer.

Kulturminnedagen 12.september: Det var svært få besøkende, noe som kan skyldes manglende forhåndsannonsering. Det var avtalt med kommunen at arrangementet skulle være med i kommunens fellesannonse. Denne viste seg å være kun på kommunens hjemmeside på internett.

Reguleringsplaner og veinavn

Historielaget er høringsinstans for reguleringsplaner og forslagsstiller for veinavn.

Laget har inngått en avtale med kommunen om at utbyggere skal kontakte Historielaget ved oppstart av nye prosjekter for å sikre at områdene blir riktig navnsatt før planer utarbeides.

Samarbeid med skoler

Det er innledet et samarbeid mellom Historielaget ved Kåre Selvik og Kjell Jørgensen og lærer Torgeir Higrav ved Media og kommunikasjon ved Røyken videregående skole om et lokalhistorisk prosjekt der elevene skal refotografere gamle bilder og skaffe fram opplysninger om dem. Røyken kommune har bevilget kr 10.000 til arbeidet, og noe av dette er brukt til innkjøp av en egnet skanner.

Røyken Historielag tilbød i høst samtlige skoler i Røyken gratis eksemplarer årboka fra 1995 (jubileumsårboka om 2.verdenskrig) til skoler i kommunen. De fleste skolene takket ja til tilbudet, og vi delte i tillegg ut en del eksemplarer av andre årbøker.

Styret har inngått samarbeid med Slemmestad ungdomsskole om "Rydd et kulturminne" våren 2011. De har påtatt seg to prosjekter (gravhaugene på Bø og kalkovnen ved Aasgård i Bødalen). Vi tar oss selv av et prosjekt med å rydde Merrapina (Oldtidsveien).